

university rankings and separate educational programs based on the results of surveys of employers in the industry.

Keywords: educational programs, professional activity, professional competencies, method of preparation, pedagogical experiment, practice-oriented approach, didactic content, education system, didactics, quality monitoring.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Hryshko, L. Ahronomy, ale ne zemleroby – osoblyvosti ahrarynoi osvity v Ukraini [Agronomists, but not farmers – especially of agricultural education in Ukraine]. Access : <http://dw.de/p/152V6> [in Ukrainian].
- [2] Ishchenko, T.D., Nahirnyy, Yu.P., & Bendera, I.M. (1997). Pryntsypy formuvannya osvith'o-kvalifikatsiynykh rivniv i zmistu fakhovoyi pidhotovky inzhenerno-tekhnichnykh kadriv [Principles of Formation of Educational Qualification Levels and Content of Professional Training of Engineering and Technical Personnel]. Proceedings of the International scientific-methodical conference «Graduate system of higher agricultural education: concept, actual problems and implementation mechanization. Kyiv: APS of Ukraine. [in Ukrainian].
- [3] Kobernyk, A.N. (1984). Sovershenstvovanye form y metodov podhotovky starsheklassnykov k trudu v sel'skokhozyaystvennom proyzvodstve [Improving the forms and methods of preparing high school students for work in agricultural production]. Extended Abstract of Canidate'i Thesis. KSU named afeter T.G.Shevchenko, Kyiv. [in Ukrainian].
- [4] Korylyuk, S., (2014) Ahraryna osvita v Ukraini ta za kordonom : komparatyvnyy analiz [Agricultural education in Ukraine and abroad: comparative analysis]. Pedahohika vyshchoyi shkoly: osoblyvosti pidhotovky molodshykh spetsialistiv v Ukraini ta za kordonom. zhovten'. Access : <http://acup.poltava.ua/files/Koriliuk.pdf> [in Ukrainian].
- [5] Matyash, N.Yu. (1994). Formuvannya u starshoklasnykiv profesynoyi spryamovanosti na sil's'kohospodars'ki spetsial'nosti u vzayemodiyi shkoly ta vuzu [Formation of vocational training for senior pupils in agricultural specialties in interaction between school and university]. Unpublished Candidate's Dissertation. Institute of Pedagogics of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv. [in Ukrainian].
- [6] Presidential Decree «Pro natsionalnu stratehiyu rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku [About the National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> [last accessed: 16.03.2019].

УДК 378.147.88:614.253.52

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-58-131-136

Федик Тетяна Миколаївна

викладач, медичний коледж, м. Гайсин, Україна
tatyana.fedik@gmail.com

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті представлений розгляд деяких сучасних аспектів формування професійної компетентності майбутніх молодших медичних спеціалістів у процесі практичної підготовки, розглядаються та аналізуються сучасні підходи до проблем формування фахівця нового зразка. Розглянута актуальність формування фахової компетентності майбутніх медичних спеціалістів в умовах модернізації вищої медичної освіти, визначено зміст та обсяг понять "компетенція", "компетентність", "професійна компетентність", що передбачає підвищення підготовки студентів медичних закладів до професійної діяльності. З'ясовано, що вирішальним чинником досягнення основних цілей сучасної освіти є формування ключових компетенцій, які необхідні для будь-якої професійної діяльності.

Обґрунтовано особливості реалізації компетентнісного підходу у медичній освіті. Доведено, що формування професійної компетентності студентів медичних коледжів є одним з головних завдань

для підготовки кваліфікованих працівників на рівні міжнародних вимог. Також проаналізовано думки фахівців щодо видів професійної компетентності та можливостей підготовки компетентного фахівця. Проаналізовані професійні компетентності майбутніх медиків. Доведено, що кар'єрне та особистісне професійне зростання молодших медичних працівників відбувається за умови його постійного самовдосконалення, бажання знаходити ресурси для процесів самореалізації в професійному середовищі.

З'ясовано, що в сучасному суспільстві, при проведенні аналізу системи професійної освіти в контексті компетентнісного підходу, необхідне розуміння, що саме тут закладається фундамент майбутнього професіонала та подальший його успіх в майбутній професійній діяльності, який буде визначатися тим, наскільки він спроможний реалізувати свій потенціал у практичній діяльності.

Зроблено висновок, що для успішного вирішення професійно-орієнтованих задач випускник повинен вміти аналізувати реальні ситуаційні задачі, знаходити оптимальні шляхи її вирішення, пропонувати найбільш ефективні рішення виникаючих проблем, володіти навичками роботи з різними джерелами інформації.

Ключові слова: інтерактивні технології навчання, професійна компетентність, формування ключових компетентностей, сучасна підготовка фахівців медичної галузі.

1. ВСТУП

За останні роки в Україні відбуваються реформаційні процеси в галузі освіти, спрямовані на досягнення світових стандартів, загострюється проблема підвищення якості підготовки фахівців медичної галузі. У зв'язку з цим, основною вимогою до фахових навчальних закладів України є реалізація нових підходів до методів, які забезпечують якісну професійну підготовку майбутніх медичних фахівців. Таким підходом є компетентнісно-орієнтовне навчання, спрямоване на засвоєння майбутніми спеціалістами теоретичних знань і використання цих знань для вирішення конкретних практичних завдань, які виникають у професійній діяльності.

Постановка проблеми. На даний час основною метою професійної освіти в Україні є підготовка компетентного фахівця, здатного до ефективної професійної роботи за фахом і конкурентоспроможного на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. При проведенні сучасних педагогічних досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених та практики вітчизняної освіти, можна відмітити, що на сучасному етапі зростає інтерес до проблеми формування професійної компетентності медичних сестер та фельдшерів. У працях вчених пропонується звернути увагу на систему підготовки молодших медичних спеціалістів з урахуванням перспектив розвитку потреб охорони здоров'я (З.В. Гапонова, Г.М. Перфільєва, О.А. Орлов, Н.І. Гаврилов, С.А. Мухіна, І.І. Тарнавська та інші).

Головною метою доповіді є аналіз впровадження та обґрунтування фахової компетентності майбутніх молодших медичних працівників. Тому, що насамперед першочерговим напрямком модернізації системи вищої медичної освіти України виступає підвищення якості підготовки медичних кадрів за рахунок професійного рівня викладачів, розвитку їх професійної компетентності відповідно до вимог, цілей і завдань [1, с.44].

Виклад основного матеріалу. Медична освіта за своїм призначенням здійснює професійну підготовку компетентного фахівця, спроможного як забезпечувати надання належних медичних послуг, так і покращувати рівень якості охорони здоров'я країни.

Отже, основною метою підготовки молодшого медичного спеціаліста є формування фахівця нового зразка, в центрі професійної діяльності якого є особистість з її особливостями, індивідуальним станом здоров'я та внутрішніми потенційними можливостями до адаптації, фахівця, діяльність якого зосереджена на творчу, діалогічну взаємодію з пацієнтом, на активізацію потенційних можливостей особистості, поліпшення і гармонізацію індивідуальних компенсаторних резервів; фахівця, спроможного ефективно здійснювати належний догляд за хворими, встановлювати медсестринський діагноз, визначати проблеми пацієнта, виконувати призначення лікаря в умовах амбулаторії, стаціонару, родини.

Висококваліфіковані фахівці, підготовлені навчальними закладами всіх рівнів освіти, повинні відповідати сучасним вимогам соціально-економічної ситуації на ринку праці. Застосування компетентнісного підходу до створення галузевих стандартів вищої освіти ні в якому разі не змінює традиції вітчизняних знань, умінь та навичок, а створює передумови для більшого і гнучкого наближення результатів освіти до потреб та вимог ринку праці, подальшого розвитку освітніх технологій та системи освіти в цілому.

У професійній підготовці спеціалістів медичного профілю є необхідність виділяти насамперед професійну компетентність, яка передбачає стійку здатність фахівця виконувати передбачені кваліфікаційною характеристикою види діяльності. У словнику «Професійна освіта» професійна компетентність визначена як «сукупність знань, вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію» [2, с. 149]. Поняття «компетентність» має іншомовне походження. У словнику іншомовних слів компетентність-тракується як поінформованість, обізнаність, авторитетність [3, с. 282].

Зміст поняття «компетентність» є досить широким і різнотиповим. Тому при окресленні пріоритетності в компетентності виділяють поняття «компетенції»-дослівно добра обізнаність із чимось [4, с. 411].

Впровадження компетентнісного підходу як засобу модернізації вищої освіти зумовлює визначення конкретного переліку і змісту ключових компетентностей випускників вищих медичних навчальних закладів, які включені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівців; встановлення відповідності базових компетенцій професійно-орієнтовним дисциплінам; відбір змісту дисциплін, що забезпечить формування і розвиток компетентностей; розробку контролю за їх формуванням [1, с. 47].

Викладач бере безпосередню участь у формуванні майбутнього фахівця. Це багаторівневий процес, що складається з чотирьох основних етапів.

I етап – виникнення професійних намірів і вступ у професійний заклад. Багато студентів нашого медколеджу є продовжувачами сімейної династії медичних сестер, акушерок, фельдшерів, які вирости в атмосфері постійної готовності прийти на допомогу вдень та вночі. Значна частина таких студентів з категорії сільської молоді та інших районів і областей України. Інші є першим в родині майбутніми медичними працівниками. Для успіху на цьому етапі студенти разом з викладачами, та кураторами груп, проходять адекватну оцінку особистих якостей, формують представлення про майбутню професію.

II етап –продуктивне засвоєння професійних знань, вмінь та навичок. На цьому рівні студенти проходять теоретичний курс через накопичувальний рівень та практичний, як самовизначальний рівень.

Протягом навчання систематично проводиться рейтингова оцінка досягнень майбутнього спеціаліста. За допомогою різних форм тестування та контролю знань уже в перший рік навчання студенти коледжу залучаються до таких форм навчання, як проблемна лекція, лекція-діалог, лекція-прес-конференція, навчально-пізнавальна конференція. При викладанні інфектології систематично використовую на лекційних і практичних заняттях мультимедійні технології, що сприяє підвищенню якості професійної підготовки за рахунок поєднання всіх можливих впливів на студентів одночасно: графіки, тексту, звуку та зображення.

Реалізація предметних компетенцій та формування ключових компетенцій здійснюється перш за все через інтерактивне навчання. Яке спрямовано на розвиток активної пізнавальної діяльності студентів через залучення їх до предметних гуртків, підготовку науково-дослідницьких робіт. Свої роботи гуртківці представляють на засіданнях гуртка, коледжних, та обласних конференціях. Для реалізації проблеми покращення професійної підготовки провідного значення набуває використання міжпредметних зв'язків, які зумовлюють системне мислення, як основу клінічного мислення. За допомогою багатосторонніх міжпредметних

зв'язків закладається фундамент для комплексного бачення, підходу і рішення складних проблем надання своєчасної медичної допомоги, забезпечується формування ключових моментів компетентності медиків- студентів [5, с. 183-184].

III етап – професійна адаптація, тобто імітаційно-приспосувальна стадія професійного розвитку, здійснюється шляхом соціальної адаптації молодого спеціаліста та професійної адаптації на робочому місці. У процесі практичної підготовки студентів значну перевагу набуло інтерактивне навчання, зокрема діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія викладача і студента, при цьому останній вчиться критично мислити, розв'язувати складні проблеми на підставі аналізу обставин і відповідної інформації, приймати продумані рішення, брати участь у дискусіях, спілкуватись з іншими людьми. Для цього на заняттях, які проходять за типом ділової гри, організовується індивідуальна, парна та групова робота, проводяться міждисциплінарні конференції, де застосовуються дослідницькі проекти, рольові ігри, йде робота з медичними документами та іншими різними джерелами інформації.

Основним елементом підготовки є практичне навчання студентів під час навчальної та виробничої практик. Під час проходження переддипломної практики закінчується формування соціально і професійно активної особистості. При закінченні навчання випускник медичного коледжу володіє високою компетентністю, професійною мобільністю, самостійністю, вмінням постійно удосконалювати свої професійні навички, реалізовувати подальше творче зростання. Викладач стимулює самоосвітню діяльність студентів для професійного зросту.

IV етапу формування фахівця, тобто реалізації особистості в професійній діяльності. Рівень компетентності є рівнем діяльності, необхідним і достатнім для мінімальної успішності в досягненні результату [6, с. 17].

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Викладачі забезпечують самоосвітню діяльність студентів шляхом опрацювання фахової літератури, в першу чергу як елемент відпрацювання самостійної позааудиторної роботи студентів, а в подальшому для самоосвіти, збирання власної бібліотеки, на сьогоднішній день це накопичення інформації на електронних, цифрових носіях, створення електронної бібліотеки, тощо. Взаємозв'язок викладач – студент – дипломований спеціаліст не припиняється і після закінчення коледжу, так як в Гайсинському медичному коледжі освіти, проводять консультації з практикуючими медичними сестрами та фельдшерами, практичні заняття з клінічних дисциплін проходять на базі клінічної лікарні, завдяки цьому триває постійний зв'язок теорії з практикою.

Підводячи підсумок, можна сказати, що зміни, які відбуваються в суспільстві і визначають необхідність розробки нової стратегії в підготовці медичних кадрів - формування професійно- компетентного фахівця, здатного вирішувати завдання з розвитку галузі на основі принципів співробітництва, науковості, раціонального використання наявних ресурсів, технічного вдосконалення, розвитку та реалізації власного потенціалу, становлення особистісних цінностей [7, с. 19].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, формування професійної компетентності студентів є однією з головних задач навчального процесу, який має створити всі необхідні для цього умови. Однією з найважливіших якостей підготовки фахівців, які відповідають вимогам сьогодення, є практична підготовка, оскільки вона сприяє глибокому сприйняттю обраної спеціальності та адаптації випускників до практичної діяльності на робочому місці. Тому одним з провідних завдань навчального закладу на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є пошук форм її інтеграції з наукою та практичною діяльністю, підвищення ролі та відповідальності фахівця, забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Драч І.І. Компетентнісний підхід як засіб модернізації змісту вищої освіти / І.І.Драч // Проблеми освіти. - 2008. - № 57. - С. 44-48.
- [2] Професійна освіта:[словник] / [уклад. С.У. Гончаренко та інш.; за редак. Н.Г. Ничкало] К.: Вища школа, - 2007- .380 с.
- [3] Словник іншомовних слів / [уклад. С.М. Морозова, Л.М. Шкарупа] К.: Наукова думка -2000. - . 680 с. (Словники України).
- [4] Сучасний тлумачний словник української мови.6500 слів[за заг. ред.. В.В. Дубінського].-Х.: Школа-1008 с.
- [5] Василенко Г.В., Ганчева О. В., Демиденко О. В. та ін. Значення міжпредметних зв'язків в професійній підготовці студентів медичного факультету// Запорозький медичинський журнал. - 2008. - №1. - С. 183-184.
- [6] Пометун О.І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О.І.Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / [під заг. ред.О.В. Овчарук] К.:К.І.С., 2004. С.112.
- [7] Андреева Н.В. Какой должна быть медсестра?/ Н.В Андреева // Сестринское дело.- 2005. №5. - С. 18-20.

MODERN ASPECTS OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE JUNIOR MEDICAL SPECIALISTS IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING

Fedyk Tetiana M.

teacher, Gaisyn medical College, Haisyn, Ukraine

tatyana.fedik@gmail.com

Abstract: Formation of professional competence of students of medical colleges is one of the main tasks for training qualified employees on the level of international requirements. The article presents consideration of some modern aspects of professional competence formation of future junior specialists in the process of practical training.

The article deals with the consideration of some modern aspects of forming the professional competence of future junior medical specialists in the process of practical training, discusses and analyzes modern approaches to the problems of forming a specialist of a new model. The relevance of the formation of professional competence of future medical specialists in the conditions of modernization of higher medical education is considered, the content and scope of the concepts "competence", "competence", "professional competence" are defined, which implies the improvement of preparation of students of medical institutions for professional activity. It is found that the decisive factor in achieving the main goals of modern education is the formation of key competences that are necessary for any professional activity.

The peculiarities of implementation of the competence approach in medical education are substantiated. It is proved that the formation of professional competence of students of medical colleges is one of the main tasks for the training of skilled workers at the level of international requirements. Experts' opinions on the types of professional competence and the possibilities of training a competent specialist are also analyzed. The professional competencies of future physicians are analyzed. It has been proved that career and personal professional growth of junior health workers occurs under the condition of its constant self-improvement, desire to find resources for processes of self-realization in the professional environment. It has been found out that in modern society, when analyzing the vocational education system in the context of competency approach, it is necessary to understand that it is here that the foundation of a future professional is laid and his further success in future professional activity, which will be determined by how much he is able to realize his potential, in practical activity.

It is concluded that in order to successfully solve professionally oriented tasks, a graduate must be able to analyze real situational problems, find the best ways to solve it, offer the most effective solutions to emerging problems, have the skills to work with different sources of information.

Keywords: interactive technologies of training, professional competence, formation of key competencies, modern training of specialists of the medical industry.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Drach I. I. competence approach as a means of modernizing the content of higher education / I. I. Drach // problems of education. - 2008. - № 57. - P. 44-48.
- [2] Professional education:[dictionary] / [comp. S. u. Goncharenko et al.; edited By N. G. Nichkalo] K.: Higher school– - 2007-.380 p.
- [3] Dictionary of foreign words / [comp. S. M. Morozova, L. M. Shkarupa] K.: scientific thought -2000. -. 680 p. (Dictionaries Of Ukraine).
- [4] Modern explanatory dictionary of the Ukrainian language.6500 words[for zag. ed. V. V. Dubinsky]. - H.: School-1008 p.
- [5] Vasylenko G. V., Gancheva O. V., Demidenko O. V. and others. The value of inter-subject relations in the professional training of students of the medical faculty / / Zaporozhye medical journal. - 2008. - no. 1. - P. 183-184.
- [6] Pometun O. I. Theory and practice of consistent implementation of the competence approach in the experience of foreign countries / O. I. Pometun // competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives: library for educational policy / [ed. A.V. Ovcharuk] K.: K. I. S., 2004. P. 112.
- [7] Andreeva N. V. What should a nurse do? / N. V. Andreeva // Nursing.- 2005. - №5. - P. 18-20.

УДК 81'366.574:811.111'276.6:378.4

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-58-136-144

Чучмій Ірина Іванівна

викладач, Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0001-7393-8081

chirine.ua@gmail.com

Каричковська Світлана Петрівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0002-0620-4392

karychkovska@gmail.com

Мовчан Людмила Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач,

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0002-5611-5224

liuda-movchan@ukr.net

ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Анотація. Перевернуте навчання – це інноваційна педагогічна методика, яка націлена на покращення рівня оволодіння знаннями й практиками на заняттях у навчальних закладах. Ця форма навчання дозволяє змінити традиційний навчальний процес таким чином, що домашнім завданням є ознайомлення з навчальним матеріалом наступного заняття (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу), відповідно аудиторний час використовується для виконання практичного матеріалу. Крім того, новизна перевернутого навчання полягає у зміні ролі викладача, тобто у можливості виступати консультантом і координатором, при цьому заохочуючи студентів як до самостійних досліджень, так і спільних проєктів. До переваг перевернутого навчання можна віднести як новизну у навчанні, більш ефективне використання навчального часу, можливість працювати у своєму темпі, усунення елементу невпевненості під час заняття, формування навичок планування, можливість працювати без «відволікаючих чинників», формування почуття відповідальності за навчання, так і зміну ролі тих, хто навчається. Студенти мають можливість самі скеровувати навчальний процес та відповідати за отримані знання.